

 VΕΟ φροντιστήριο	ΜΑΘΗΜΑ	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
	ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ
	ΤΜΗΜΑ	ΕΒ3, ΕΒ4
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	ΙΛΙΟΝ
	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	3 ΩΡΕΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ

[...]Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (τηλεόραση, ραδιόφωνο, εφημερίδες) και Κοινωνικής Δικτύωσης (π.χ. Facebook, Instagram, Tiktok, Linkedin, Reddit κ.λπ.) έχουν καταφέρει να εισχωρήσουν στη ζωή μας και να διαμορφώσουν τις απόψεις μας για πολλά θέματα, συμπεριλαμβανομένης της επιλογής επαγγέλματος. Είναι αναμφίβολο ότι ο τρόπος με τον οποίο παρουσιάζονται οι διάφορες επαγγελματικές δραστηριότητες από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης έχει μεγάλη επίδραση στην επιλογή των νέων ανθρώπων για τη σταδιοδρομία τους, μέσω της αναπαραγωγής επαγγελματικών στερεοτύπων, της προβολής νέων επαγγελμάτων και της ανάδειξης του κοινωνικού κύρους που κάθε επάγγελμα έχει ανά εποχή ή κοινότητα.

Ένα από τα πιο έντονα στερεότυπα που παρουσιάζονται στα μαζικά μέσα ενημέρωσης και δικτύωσης είναι αυτό του επαγγελματία που κερδίζει πολλά χρήματα και έχει μια λαμπρή σταδιοδρομία. Οι νέοι άνθρωποι είναι ευάλωτοι σε αυτή την αναπαράσταση και θέλουν να ακολουθήσουν μια παρόμοια πορεία. Χωρίς να έχουν απαραίτητα συνειδητοποιήσει τις προσωπικές τους προτιμήσεις και ταλέντα, προσπαθούν να προσαρμοστούν σε ένα επαγγελματικό μοντέλο που έχει παρουσιαστεί μπροστά τους. Κατά κανόνα, ωστόσο, αυτή η νοοτροπία δημιουργεί στρεβλές προσδοκίες και ανεδαφικές αξιώσεις που μακροπρόθεσμα οδηγούν τους νέους σε σοβαρές απογοητεύσεις και επιταχύνουν την (αναπόφευκτη;) επαγγελματική αλλοτρίωση. Έτσι, οι νέοι παρασύρονται στο κυνήγι του πλουτισμού και της καταξίωσης παραβλέποντας ίσως έμφυτες τάσεις και ταλέντα που έχουν (για παράδειγμα μια ροπή σε πιο χειρωνακτικά ή καλλιτεχνικά επαγγέλματα).

Μια ακόμη προκατασκευασμένη εικόνα που επηρεάζει τους νέους ανθρώπους στην επιλογή του επαγγέλματος είναι αυτό της επιτυχίας και της δημοφιλίας (popularity). Στον παραδοσιακό ή ψηφιακό χώρο της ενημέρωσης και ψυχαγωγίας, παρουσιάζονται συχνά προτάσεις για επαγγέλματα στους τομείς της ψυχαγωγίας, της μόδας και της διασκέδασης, που φαίνονται πολύ ελκυστικά για τους νέους γιατί συνδέονται με την κοινωνική ένταξη σε ευρύτερες ομάδες και μια ευκολία

επίτευξης των στόχων. Η ανάγκη να είναι δημοφιλείς και επιτυχημένοι μπορεί να τους παρασύρει σε μια επιλογή παράταιρη με τις γνήσια δικές τους αξίες. Επιπρόσθετα, το στερεότυπο της ομορφιάς και η προβολή του σώματος, ιδιαίτερα του γυναικείου, προκαλεί κι άλλη σύγχυση σε ό, τι αφορά τις επαγγελματικές επιλογές πολλών νέων υπονοώντας πως η ομορφιά, η νεότητα, η ελκυστικότητα συνιστούν επαγγελματικά εφόδια που «ανοίγουν πόρτες».

Στην εποχή των influencers και των διαφημιστικών εκστρατειών, είναι συχνό φαινόμενο νέοι άνθρωποι να επιλέγουν τα επαγγέλματα που παρουσιάζονται ως «cool» ή «επιτυχημένα» από τα μαζικά μέσα. Ενδεικτικά παραδείγματα συνιστούν οι gamers, vloggers, bloggers κι όσοι εν γένει δραστηριοποιούνται στην «παραγωγή περιεχομένου» ή στον χώρο των δημοσίων σχέσεων κέντρων εστίασης. Αναπαριστώντας τις εργασίες αυτές εξιδανικευμένες και ψευδαισθητικά εύκολες, δημιουργούν μια μονοδιάστατη κι επιφανειακή εικόνα του πραγματικού χαρακτήρα και των προκλήσεων που σχετίζονται με κάθε επάγγελμα. Έτσι, οι νέοι άνθρωποι, που είναι εντελώς άπειροι από την πραγματικότητα της εργασίας και αδυνατούν να συλλάβουν την μακροχρόνια επίδραση της στον άνθρωπο, μπορεί να επηρεαστούν και να καταλήξουν να επιλέξουν επαγγέλματα μόνο βάσει των εικόνων που προβάλλονται.

Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης αντικατοπτρίζουν, επίσης, την αντίδραση της κοινωνίας και των συνανθρώπων μας στις επαγγελματικές επιλογές υπερπροβάλλοντας κάποιες επαγγελματικές κατηγορίες, αν και σήμερα είναι αρκετά κορεσμένες ή περισσότερο «ακαδημαϊκές», π.χ. γιατροί, δικηγόροι, οικονομολόγοι, κ.α. Οι νέοι άνθρωποι επηρεάζονται από το περιβάλλον τους και αντιλαμβάνονται ποια επαγγέλματα έχουν υψηλή αποδοχή και αξιόλογο κοινωνικό κύρος. Οι κοινωνικές προσδοκίες μπορεί να πείσουν τους νέους να επιλέξουν επαγγέλματα που θεωρούνται αξιοπρόσεκτα από την κοινωνία, ακόμη και αν δεν τα επιθυμούν πραγματικά, ακόμη κι αν δεν τους αφορούν καθόλου. Αυτή η πίεση μπορεί να καταστήσει την επιλογή επαγγέλματος μια δύσκολη διαδικασία για πολλούς νέους.

Οπωσδήποτε, η μιντιακή επίδραση δεν είναι αποκλειστικά βλαβερή. Η προβολή νέων επαγγελμαμάτων και τεχνολογικών εξελίξεων μπορεί να ενθαρρύνει τους νέους να εξερευνήσουν καινοτόμες καριέρες και να σταδιοδρομήσουν σε νέα και πολλά υποσχόμενα επαγγέλματα. Η παρουσίαση επαγγελμαμάτων που αξιοποιούν την τεχνολογία και την καινοτομία μπορεί να ενθαρρύνει τους νέους να στραφούν προς αυτές τις κατευθύνσεις και να καρπωθούν μια δυναμική σταδιοδρομία σε αυτούς τους τομείς.[...]

ΚΕΙΜΕΝΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ

Η δουλειά

Σας έχουν πει πως η ζωή είναι σκοτάδι και μέσα στην απελπισία,
Σας γυρίζει σαν ηχώ αυτό που ειπώθηκε από τον απελπισμένο.
Κι εγώ σας λέω πως η ζωή είναι σκοτάδι αν δεν υπάρχει πάθος.
Και κάθε πάθος είναι τυφλό αν δεν υπάρχει γνώση.
Και κάθε γνώση είναι μάταιη χωρίς δουλειά,
μα και η δουλειά είναι άδεια χωρίς αγάπη.
Μα σαν δουλεύετε μ' αγάπη,
ενώνεστε με τον εαυτό σας κι ο ένας με τον άλλο κι όλοι σας με το
Θεό.
Και τι σημαίνει δουλεύω με αγάπη;
Σημαίνει να υφαίνεις με κλωστές που τραβάς απ' την καρδιά σου,
σαν να 'ταν να φορέσει το ύφασμα αυτό η αγαπημένη σου ψυχή...
Σημαίνει να χτίζεις ένα σπίτι με στοργή,
σαν να 'ταν να κατοικήσει σ' αυτό η αγαπημένη σου ψυχή...
Σημαίνει να σπέρνεις με τρυφερότητα τους σπόρους
και με χαρά να συλλέγεις τη σοδειά,
σαν να 'ταν να 'φάει τον καρπό η αγαπημένη σου ψυχή...
Σημαίνει να δίνεις σε όλα το δικό σου νόημα,
με μια ανάσα από το πνεύμα σου...
[...]
Κι αν δεν μπορείτε να δουλεύετε με αγάπη,
παρά μόνο με αηδία,
καλύτερα παρατήστε τη δουλειά σας και καθίστε στην πύλη του
ναού
να παίρνετε ελεημοσύνη απ' αυτούς που δουλεύουν με χαρά.

(απόσπασμα από το ποίημα «Ο Προφήτης» του Χαλίλ Γκιμπράν, εκδ.
Μπουκουμάνη, 1974)

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ 1

1^ο υποερώτημα

Παρουσιάστε σε μια παράγραφο 70 περίπου λέξεων το περιεχόμενο
της 2^{ης} και 3^{ης} παραγράφου του μη λογοτεχνικού κειμένου. (μονάδες 10)

2° υποερώτημα

α. Αναγνωρίστε τα δομικά μέρη της 4^{ης} παραγράφου του μη λογοτεχνικού κειμένου (Στην εποχή των influencers... των εικόνων που προβάλλονται) και τεκμηριώστε επαρκώς την απάντησή σας (μονάδες 4). Στη συνέχεια γράψτε μια δική σας κατακλείδα περίοδο για τη συγκεκριμένη παράγραφο (μονάδες 2).

β. Εντοπίστε τον τρόπο ανάπτυξης των ιδεών της τελευταίας παραγράφου του μη λογοτεχνικού κειμένου (Οπωσδήποτε, η μιντιακή επίδραση... σε αυτούς τους τομείς) και εξηγήστε σε τι αποσκοπεί η επιλογή αυτή εκ μέρους του συντάκτη. (μονάδες 4)

3° υποερώτημα

α. Μελετήστε προσεκτικά την προτελευταία παράγραφο του μη λογοτεχνικού κειμένου και βρείτε δύο (2) διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους επιτυγχάνεται η συνοχή μεταξύ των περιόδων. (μονάδες 5)

β. «Κατά κανόνα, ωστόσο, αυτή η νοοτροπία δημιουργεί στρεβλές προσδοκίες και ανεδραφικές αξιώσεις που μακροπρόθεσμα οδηγούν τους νέους σε σοβαρές απογοητεύσεις και επιταχύνουν την (αναπόφευκτη;) επαγγελματική αλλοτρίωση.» Αναγνωρίστε τι είδους σύνταξη (ενεργητική ή παθητική) υπάρχει στο χωρίο (μονάδες 2), εξηγήστε γιατί επιλέχθηκε (μονάδες 2) και ξαναγράψτε το χωρίο αλλάζοντας την στην αντίθετη (μονάδες 6).

ΘΕΜΑ 2

Γράφετε ένα άρθρο για τη σχολική εφημερίδα με τίτλο «Επάγγελμα διαλέγω εγώ...» στο οποίο παρουσιάζετε: α) τον αρνητικό ρόλο της οικογένειας και των μέσων μαζικής ενημέρωσης και κοινωνικής δικτύωσης στην επιλογή επαγγελματικού τομέα εκ μέρους ενός εφήβου και β) τα κριτήρια που εσείς εμπιστεύεστε για να επιλέξετε τον μελλοντικό κλάδο εργασίας σας. Το κείμενό σας, στο οποίο αξιοποιείτε δημιουργικά τις ιδέες του μη λογοτεχνικού κειμένου αναφοράς, κυμαίνεται στις 350-400 λέξεις. (μονάδες 30)

ΘΕΜΑ 3

α. Το ποιητικό υποκείμενο, ο Προφήτης, στον μονόλογο του απευθύνεται με άμεσο τρόπο και ζωηρό ύφος στα παιδιά. Με ποιους δύο (2) εκφραστικούς τρόπους (ρηματικό πρόσωπο, επανάληψη, σημεία στίξης, λειτουργία της γλώσσας, κ.α.) επιτυγχάνεται η άμεση ανάδειξη των νοημάτων και η προφορικότητα; (μονάδες 14)

β. Εντοπίστε στο ποίημα που σας δόθηκε μια μεταφορά, μια παρομοίωση και μια προσωποποίηση και σχολιάστε πως επηρεάζει το κάθε ένα από αυτά τα σχήματα λόγου την ανάδειξη του νοήματος (μονάδες 6)

ΘΕΜΑ 4

Αν δεχτούμε πως στο ποίημα δίνεται μια οπτική για την εργασία ως ανθρώπινη έκφραση με έντονη κοινωνική διάσταση, ποιες αξίες προτείνει το ποιητικό υποκείμενο και πως αυτές εξασφαλίζουν τη δημιουργικότητα της εργασίας;(μονάδες 10) Εσείς προσωπικά συμφωνείτε με τις ιδέες του ποιητικού υποκειμένου; Αν όχι, γιατί; (μονάδες 5). Η απάντηση σας να δοθεί σε ένα κείμενο δυο παραγράφων συνολικής έκτασης 150 περίπου λέξεων. (μονάδες 15)